

Krommakers bij Honswijk

Akkers in een polder zijn altijd kaarsrecht. Maar bij Honswijk heb je kromme akkers. Hoe kan dat?

Het huidige Eiland van Schalkwijk was tot 1122 erg moerassig met enkele, soms bewoonde, zanderige stroomruggen. De grond werd er sinds de tiende eeuw bewerkt met zware ploegen, zoals de karploeg. Deze karploeg had een vast ploegblad met acht of meer trekdielen ervoor. Om met deze ploeg te keren begon men de draai al op de akker voor te bereiden. Daardoor kregen de akkers uiteindelijk een kenmerkende S-vorm en worden ze krommakers genoemd.

De Rijn splitste zich tot 1122 bij Wijk bij Duurstede in twee hoofdstromen, de (huidige Kromme) Rijn en de Lek, waarbij de Kromme Rijn de belangrijkste was. Langs de Lek lag een lage dijk die regelmatig overstroomde. Toen de bisschop van Utrecht in 1122 de Rijn bij Wijk bij Duurstede liet afdammen kon het lage kom-

gebied van Schalkwijk ontgonnen worden. De bisschop van Utrecht gaf toestemming om lange rechte akkers aan te leggen op de ontginningen. De dijk langs de Lek moest echter verhoogd worden. Deze hogere Lekdijk volgde de oude dijk maar liep soms meer het land in en doorsneed dan de oude krommakers.

Je kunt dit fenomeen nog bekijken als je de Lange Uitweg uitrijdt en links de Lekdijk opgaat tot de boerderij op no. 66. Links en rechts van de boerderij kun je een aantal krommakers met hun gebogen sloten zien. In de uiterwaard zie je enkele sloten richting Lek lopen. Die kun je soms aan de andere zijde van de dijk nog volgen: de sloten worden doorsneden door de Lekdijk en horen dus ook bij de oude verkaveling uit de tiende eeuw.

www.tussenrijnenlek.nl

1

2

- 1 Kromakker-sloten met sneeuw
- 2 De Lek met krommakers aan de Noordzijde (1793)

